

Rolnummers 2630 en 2631
Arrest nr. 48/2004 van 24 maart 2004

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 59, § 2, 2°, a), van de herstellwet van 31 juli 1984, gesteld door het Hof van Beroep te Bergen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters P. Martens, M. Bossuyt, E. De Groot, A. Alen en J.-P. Moerman, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* * *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij twee arresten van 7 februari 2003 in zake de n.v. Solepeint tegen de Belgische Staat, waarvan de expedities ter griffie van het Arbitragehof zijn ingekomen op 13 februari 2003, heeft het Hof van Beroep te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 59, § 2, 2°, a), van de herstelwet van 31 juli 1984 de bepalingen van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het de vennootschappen die, gevestigd in een reconversiezone zoals afgebakend door de bepalingen van het koninklijk besluit van 18 oktober 1984, het gebruik van vaste activa verworven onder de voorwaarden bepaald bij de voormelde wet van 31 juli 1984 aan een derde hebben afgestaan, uitsluit van het genot van de bepalingen van de artikelen 59 tot 63 van de voormelde wet van 31 juli 1984, in zoverre het een onderscheid invoert tussen de vennootschappen die, met toepassing van de bepalingen van de herstelwet van 31 juli 1984, het gebruik van vaste activa verworven in het kader van de bepalingen van de wet van 31 juli 1984 aan derden hebben afgestaan en die welke ze niet hebben afgestaan ? »

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 2630 en 2631 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- de Ministerraad;
- de n.v. Solepeint, waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd te 7390 Quaregnon, Zoning industrieel, rue du Brûlé 30.

De n.v. Solepeint heeft een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 7 januari 2004 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. J.-M. Verelst *loco* Mr. R. Forestini, advocaten bij de balie te Brussel, voor de n.v. Solepeint;
 - . Mr. J.-M. Wolter, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. C. Brotcorne, advocaat bij de balie te Doornik, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en E. De Groot verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen*

Bij het Hof van Beroep te Bergen zijn beroepen aanhangig gemaakt tegen aanslagen in de vennootschapsbelasting. De verzoekende partij eist, op grond van artikel 59 van de herstelwet van 31 juli 1984, de belastingvrijstelling voor dividenden die tijdens de betrokken jaren werden uitgekeerd. De Administratie weigert haar die vrijstelling om reden dat de bij voormelde wet bepaalde investeringsvoorwaarden niet werden nagekomen : door het gebouw waarin de in aanmerking te nemen investeringen werden gerealiseerd, te verhuren aan de n.v. Bays, is de uitsluiting bepaald in artikel 59, § 2, 2°, a), van de herstelwet op de verzoekende partij van toepassing. Het Hof van Beroep is van oordeel dat de verzoekende partij ten onrechte aanvoert dat de n.v. Bays te haren opzichte geen derde zou zijn, gelet op de banden van wederzijdse afhankelijkheid tussen hen, en dat de verzoekende partij eveneens ten onrechte aanvoert dat zij, door een industriegebouw te verhuren, het gebruik van dat goed niet zou hebben « afgestaan ».

De verzoekende partij voert aan dat die uitzondering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt en vraagt het Hof van Beroep een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof te stellen. Het Hof van Beroep te Bergen stelt, in beide zaken, de hierboven vermelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de n.v. Solepeint

A.1. De n.v. Solepeint is van mening dat de wetgever de uitsluiting waarin de in het geding zijnde bepaling voorziet, niet heeft verantwoord tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 31 juli 1984, de zogeheten herstelwet, en dat die uitsluiting indruist tegen het nagestreefde doel dat duidelijk tot uiting is gebracht. Dat doel bestond erin de industriële reconversie te bevorderen van de gebieden die destijds zwaar getroffen waren door de economische crisis. Met de in het geding zijnde uitsluiting heeft de wetgever willen voorkomen dat de vennootschappen die in het kader en binnen de perken vastgesteld bij de wet hebben geïnvesteerd, na alle bepalingen tot regeling van de belastingvrijstelling van de dividenden uitgekeerd door de in de reconversiezones gevestigde vennootschappen, in acht te hebben genomen, het gebruik van die vaste activa afstaan aan derden die buiten de reconversiezones zijn gevestigd.

Door de discriminatie tussen de vennootschappen die het gebruik van de verworven vaste activa aan derden hebben afgestaan en die welke ze niet hebben afgestaan, niet te verantwoorden ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen, heeft de wetgever de artikelen 10 en 11 van de Grondwet geschonden, in zoverre het gebruik van de vaste activa verworven onder de bij de wet vastgestelde voorwaarden, werd afgestaan ten behoeve van een in een reconversiezone gevestigde derde vennootschap.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. De Ministerraad is in de eerste plaats van mening dat de laatste woorden van de prejudiciële vraag, opdat die betekenis zou hebben, dienen te worden gewijzigd : de vennootschappen die het gebruik van de vaste activa aan derden hebben afgestaan dienen niet te worden geplaatst tegenover de vennootschappen die deze vaste activa niet hebben afgestaan, maar wel tegenover die welke het gebruik van de vaste activa niet hebben afgestaan.

A.2.2. De Ministerraad is van mening dat het verschil in behandeling tussen de vennootschappen die materiële vaste activa in het kader van de wet van 31 juli 1984 hebben verworven en daarvan zelf gebruik maken, en die welke het gebruik ervan hebben afgestaan, wat betreft het voordeel van de belastingvrijstelling van de uitgekeerde dividenden, kan worden verantwoord door het door de wetgever nagestreefde doel. Die wetgever heeft een onrechtmatig gebruik van het voorkeurstelsel willen verhinderen. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet blijkt dat de wetgever zeer gehecht was aan het nieuwe karakter van de ondernemingen die zich in de reconversiezones zouden vestigen, aan de nieuwe betrekkingen die deze vestiging met zich zou meebrengen en aan de ontwikkeling van nieuwe producten en nieuwe technologieën. De vastgestelde strikte

voorwaarden moesten vermijden dat vennootschappen zouden worden opgericht die als dekmantel dienden. Dat verklaart de in het geding zijnde bepaling, die zich voordoet als een voorzorgsmaatregel die de wetgever heeft genomen om de doeltreffendheid te verzekeren van de maatregelen die hij beoogde te nemen om de investeringen in reconversiezones te bevorderen en de werkelijke investeerders de gedeeltelijke en tijdelijke belastingvrijstelling van de in de vorm van dividenden uitgekeerde winsten te verzekeren.

A.2.3. De Ministerraad voert ten slotte het arrest nr. 20/91 van 4 juli 1991 van het Arbitragehof aan, volgens hetwelk, wanneer de wetgever de fiscale voordelen beperkt om misbruiken te voorkomen, daaruit niet voortvloeit dat de evenredigheid van de bekritiseerde beperkingen met die misbruiken moet worden nagegaan bij de toetsing ervan aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Antwoord van de n.v. Solepeint

A.3. De n.v. Solepeint deelt de mening van de Ministerraad in verband met het doel van de wetgever dat erin bestaat de in de reconversiezones gevestigde vennootschappen te steunen die investeringen verwezenlijken, welke doorgaans nieuwe betrekkingen met zich brengen. Zij voert aan dat zij zich wel degelijk in dat geval bevindt : zij heeft de bij de wet vereiste investeringen verwezenlijkt en vervolgens het gebruik ervan afgestaan aan een andere onderneming die tot dezelfde groep behoort en eveneens in een reconversiezone is gevestigd. Door de in een reconversiezone gevestigde vennootschappen die de vereiste investeringen hebben verwezenlijkt en het gebruik ervan hebben afgestaan aan andere vennootschappen, die eveneens in een reconversiezone zijn gevestigd, zonder bijzondere verantwoording uit te sluiten, heeft de wetgever het ingevoerde verschil in behandeling niet op objectieve wijze verantwoord ten aanzien van het nagestreefde doel.

- B -

B.1. Artikel 59 van de herstellwet van 31 juli 1984 bepaalt :

« § 1. De inkomsten uitgekeerd aan de aandelen of deelbewijzen worden uit de in de vennootschapsbelasting belastbare grondslag gesloten voor de in de artikelen 98, 100 en 102 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bedoelde vennootschappen, verenigingen, inrichtingen of instellingen die :

1° zijn opgericht vanaf 1 januari 1984 tot 22 juli 1990, zonder F.I.V.-inbreng;

2° de maatschappelijke zetel en de voornaamste inrichting van bij de oprichting in een reconversiezone vestigen en behouden;

3° tegenover de aandeelhouders of vennoten de verbintenis aangaan en naleven om, vóór het einde van het eerste boekjaar van het overeenkomstig § 2, 3°, gekozen vrijstellingstijdperk, een som van tenminste 60 pct. van het in geld volgestorte kapitaal, of van de in geld volgestorte kapitaalverhoging en daarbijhorende uitgiftepremies, te gebruiken om materiële vaste activa als bedoeld in § 5, aan te schaffen of tot stand te brengen die voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid worden gebruikt, met uitsluiting van de vaste activa waarvan het gebruik is afgestaan aan een derde.

§ 2. De vrijstelling wordt verleend :

1° voor het gedeelte van de uitgekeerde inkomsten dat per boekjaar niet hoger is dan 8 pct. van het kapitaal. Onder kapitaal wordt hier verstaan het uiterlijk op 22 juli 1990

geplaatste maatschappelijke kapitaal dat werkelijk in geld wordt volgestort alsmede het kapitaal voortvloeiend uit een tussen 23 juli 1990 en 31 december 1992 geplaatste en werkelijk in geld volgestorte kapitaalverhoging dat bij het begin van het boekjaar nog is terug te betalen, vermeerderd met de uitgiftepremies die door de aandeelhouders of vennoten zijn volgestort en op de balans van de vennootschap zijn ingeschreven, maar met uitsluiting van de voorschotten bedoeld in artikel 15, tweede lid, 2°, van hetzelfde Wetboek;

2° in de mate dat :

a) het in 1° bedoelde kapitaal vóór het einde van het boekjaar is gebruikt om in § 5, bedoelde materiële vaste activa in nieuwe staat aan te schaffen of tot stand te brengen, die de vennootschap gebruikt voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid, met uitsluiting van de vaste activa waarvan het gebruik is afgestaan aan een derde;

(...) ».

B.2. De verwijzende rechter ondervraagt het Hof over de bestaanbaarheid van die bepaling met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij de vennootschappen die, gevestigd in een reconversiezone zoals afgebakend door de bepalingen van het koninklijk besluit van 18 oktober 1984, het gebruik van de vaste activa verworven onder de voorwaarden bepaald bij de herstellwet van 31 juli 1984 aan een derde hebben afgestaan, uitsluit van het voordeel van de bepalingen van de artikelen 59 tot 63 van de voormelde wet. De wet zou aldus een onderscheid invoeren tussen de vennootschappen die het gebruik van de verworven vaste activa aan derden hebben afgestaan en die welke « ze niet hebben afgestaan ».

B.3. Zoals de Ministerraad opmerkt, moet het Hof, om de prejudiciële vraag te beantwoorden, de grondwettigheid nagaan van het onderscheid tussen de vennootschappen die het gebruik van de verworven vaste activa aan derden hebben afgestaan en die welke dat gebruik niet hebben afgestaan. Aangezien het onderwerp van de vraag voldoende blijkt uit de bewoordingen ervan, dient de prejudiciële vraag niet te worden geherformuleerd.

B.4. Uit de parlementaire voorbereiding van de herstellwet van 31 juli 1984 blijkt dat de wetgever in sommige gebieden die zwaar getroffen waren door de economische crisis « een coherent en georiënteerd beleid van reconversie, vernieuwing en aanmoediging van de investeringsdynamiek » heeft willen voeren (*Parl. St*, Kamer, 1983-1984, nr. 927/1, p. 20). Hij heeft aldus juridische instrumenten willen creëren « om aan een coherent en georiënteerd beleid van industriële reconversie gestalte te geven » (*ibid.*).

B.5. De in het geding zijnde bepaling past in dat beleid. Zij voorziet in een « tijdelijke (en beperkte) vrijstelling van vennootschapsbelasting voor de vennootschappen die, zonder dat een beroep wordt gedaan op financiering door het F.I.V., zekere investeringen uitvoeren in een reconversiezone » (*ibid.*). Er worden verschillende voorwaarden opgelegd :

« Het recht op de vrijstelling is slechts verworven in zover :

a) het in geld volgestorte kapitaal bij het einde van het boekjaar is gebruikt voor nieuwe investeringen die de betrokken vennootschap in een reconversiezone heeft aangekocht of vervaardigd en die zij zelf gebruikt;

b) de vennootschap ten minste één werknemer aanwerft per schijf van 5.000.000 F nieuwe investeringen. » (*Parl. St.*, Kamer, 1983-1984, nr. 927/1, p. 25)

B.6. De in het geding zijnde bepaling voert een verschil in behandeling in tussen de vennootschappen die het gebruik van de overeenkomstig de herstellwet verworven vaste activa aan derden hebben afgestaan en de vennootschappen die dat gebruik niet hebben afgestaan, vermits de eerstgenoemde het aan hen toegekende fiscaal voordeel is ontzegd en de laatstgenoemde dat voordeel behouden.

Dat verschil in behandeling berust op een objectief en relevant criterium ten aanzien van het doel van de wetgever, die met een bijzonder gunstige fiscale maatregel privé-investeringen heeft willen aanmoedigen die passen in het kader van zijn reconversiebeleid tot ondersteuning van nieuwe economische activiteiten en daarmee gepaard gaande nieuwe banen. Het is dus redelijk verantwoord dat hij de toekenning van dat fiscaal voordeel heeft gekoppeld aan een aantal voorwaarden inzake de investeringen, de bestemming ervan en de tewerkstelling van werknemers. Die voorwaarden vertonen een rechtstreekse band met de finaliteit van de bepaling en beletten dat het stelsel ten goede zou kunnen komen aan dekmantelvennootschappen die niet zelf de vereiste bestemming zouden verwezenlijken.

Trouwens, artikel 59, § 1, 3°, *in fine*, vermeldt in uitdrukkelijke bewoordingen de « uitsluiting van de vaste activa waarvan het gebruik is afgestaan aan een derde », zodat de vennootschappen die dat gebruik hebben afgestaan duidelijk ingelicht waren over de fiscale gevolgen van een dergelijke afstand.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 59, § 2, 2°, a), van de herstellwet van 31 juli 1984 schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 24 maart 2004.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior